

19. veebruaril 2014 allkirjastas Nukufilmi Lastetsuudio koos teise 49 organisatsiooni esindajaga Tallinna-keskse „Koostöö hea tava“. Tegemist on lepinguga, mille eesmärgiks on edendada vabaühenduste ja linnaasutuste vahelist koostöökuultuuri. Dokumendi koostamisel on eeskujuks võetud riiklikku kaasamise head tava ning kohalikke koostööleppeid omavalitsuste ja ühenduste vahel. Koostöö hea tava lähtub arusaamast, et koostöös peitub jõud ning dialoogist sünnib alati läbimõeldum lahendus. Tuues ära mõlema, nii linnaametite kui ka vabaühenduste poolsed kohustused ja õigused olulise mõjuga otsuste ettevalmistamisel, koondab hea tava endas üldiseid kaasamise põhimõtteid, mida pole Tallinna linnavalitsuse ega -volikogu tasandil seni paika pandud.

Koostöö hea tava koostasid pealinna vabaühendused Linnaidee algatuse raames 2013. aasta jooksul, lähtudes paljuski riiklikust kaasamise heast tavast ja teistest sarnastest koostöölepetest. 2013. aasta sügisel sai tekst Tallinna Linnavalitsuse ametitega kooskõlastatud ja vastavate ettepanekutega täiendatud.

Selleks et koostöö hea tava muutuks linnaasutuste ja ühenduste igapäevases töös järgitavaks, on oluline selle kehtestamine Tallinna Linnavolikogu poolt.

KOOSTÖÖ HEA TAVA

Koostöö hea tava eesmärk on panna paika põhimõtted Tallinna Linnavolikogu ja Linnavalitsuse ning Tallinnas tegutsevate vabaühenduste vaheliseks koostööks. Heas tavas on selgitatud linnaasutuste ja vabaühenduste vastastikuseid õigusi ja kohustusi ning koostöö eri vorme.

1. Koostöö alused

1.1 Koostöö hea tava lähtub arusaamast, et Tallinna tasakaalustatud ja kestliku arengu nimel sünnivad kompetentsemad ja legitiimsemad otsused siis, kui linnaasutused ja vabaühendused teevad koostööd.

1.2 Vabaühendused on linnaasutustele strateegilisteks partneriteks, pakkudes asjatundlikkust probleemide kaardistamisel ja lahendusettepanekute tegemisel.

1.3 Linnaasutuste ja vabaühenduste vaheline koostöö tagab otsuste läbipaistvuse, paremate muutuste vastuvõtu ja soodustab otsuste rakendamist.

1.4 Linnaasutusteks on Tallinna linnavalitsuse ametid ja teised allüksused, linnaosavalitsused ning linnavolikogu. Vabaühendusteks on avalikes huvides tegutsevad kodanikeühendused (sh piirkondlikud seltsid ja katusorganisatsioonid), mille põhikirjaliste eesmärkide saavutamine eeldab koostööd linnaasutustega.

2. Linnaasutuse kohustused

2.1 Linnaasutus kaasab vabaühendusi neid puudutavate otsuste (st nii üld- kui üksikaktide) kujundamisse, et saavutada otsuste parim võimalik kvaliteet ja legitiimsus. Näitlikustav loetelu otsustest on hea tava lisas.

2.2 Selleks et koostööst saadud sisendit kasutada, kaasab linnaasutus vabaühendusi ja avalikkust samaaegselt otsuse kujundamisesse.

2.3 Linnaasutus kaasab vabaühendusi selliste otsuste väljatöötamisse, millel on arvestatav mõju vabaühendustele või mis mõjutavad olulist osa elanikkonnast. Linnaasutus juhindub põhimõttest, et mida suurema mõjuga on otsus, seda suurem peab olema avalikkuse osalemisvõimalus.

2.4 Otsust kujundav linnaasutus selgitab välja vabaühendused, keda väljatöötatav otsus mõjutab, kes osalevad otsuse rakendamisel või kes on selgelt väljendanud oma huvi otsustatava valdkonna vastu. Kaasamisel on oluline tagada erinevate huvide laiaulatuslik esindatus.

2.5 Linnaasutus koostab kaasamiskava: avalikustab kaasatavad vabaühendused ja kaasamise etapid (vt punkt 6.1), määrab ära otsuse menetlusetapid ja esialgsed tähtajad, otsuse eelnõu väljatöötamise eest vastutava ametniku ning osalemisküsimustes infot jagava struktuuriüksuse või ametniku kontaktandmed. Kaasamiskava esitab linnaasutus otsuse väljatöötamise seletuskirjas, mille avalikustab oma kodulehel.

2.6 Vabaühendusi kaasatakse nii volikogu, linnavalitsuse kui ka linnaosavalitsuse tasandil antava õigusakti või otsuse ettevalmistamise käigus.

3. Linnaasutuse õigused

3.1 Vastavalt otsusele võib linnaasutus valida, kas teavitada või kaasata vabaühendusi või panna otsus avalikule konsultatsioonile. Mida suurema mõjuga otsus, seda suurem on vajadus kasutada nimetatud kolme koostöövormi. Teavitamine seisneb vabaühendustele tasakaalustatud ja objektiivse info edastamises, mis võimaldab mõista otsuse tegemise eesmärki ja lahendusvõimalusi. Kaasamine seisneb otsuste kujundamisel vabaühenduste mõistliku etteteatamisajaga teavitamises ja ühendustega konsulteerimises. Avalik konsulteerimine seisneb vabaühendustelt tagasiside küsimises otsuse kujundamise kõigis etappides.

3.2 Linnaasutus võib laiendada vabaühenduste ringi otsuse ettevalmistamise või menetlemise käigus vastavalt vajadusele.

3.3 Linnaasutus võib avalikkust kaasata teises ulatuses kui vabaühendusi, lähtudes otstarbekusest.

4. Vabaühenduse kohustused

4.1 Vabaühendus tagab tegutsemise avatuse ja läbipaistvuse, avalikustades oma kodulehel tegutsemise eesmärgi ja põhimõtted ning info tegutsemisvaldkonna ja -piirkonna kohta, liikmesuse põhimõtted ja koostööpartnerid.

4.2 Vabaühendus kogub oma liikmete või sihtrühma arvamusi ja ettepanekuid seoses linnaasutuse ettevalmistatava otsusega ning esitab need linnaasutusele.

4.3 Vabaühendus teavitab oma liikmeid või eestkostetavaid koostööst linnaasutusega.

5. Vabaühenduse õigused

5.1 Vabaühendus võib tuvastatud probleemi lahendamiseks algatada avaliku diskussiooni, poliitika- või otsusekujundamise protsessi.

5.2 Vabaühenduse koostöö linnaasutusega ei eelda juriidiliselt määratletud staatust või juriidilist suhet otsust ettevalmistava asutusega.

5.3 Vabaühendusel on õigus esitada esindaja(-d) volikogu või halduskogu komisjonidesse.

6. Koostöö etapid, teabekanalid ja tähtajad

6.1 Linnaasutuse ja vabaühenduse koostöö toimub otsuse kujundamise kõigis etappides: probleemide püstitamisel, eesmärkide kindlaksmääramisel, lahendusvõimaluste analüüsimisel, otsuse eelnõu koostamisel.

6.2 Linnaasutus esitab otsuse väljatöötamise kavatsuse ja seletuskirja, ettepaneku otsuse koostamiseks või otsuse eelnõu oma kodulehe kaudu ettepanekute kogumiseks ja arvamuse avaldamiseks. Kui otsuse juurde on koostatud mõjude analüüsi aruanne, esitab linnaasutus selle koos eelnõu ja seotud dokumentidega avalikuks konsultatsiooniks.

6.3 Linnaasutus edastab kaasatavatele vabaühendustele e-posti teel info avaliku konsultatsiooni avamise kohta. Linnaasutus selgitab avalikkusele, milleks otsuse eelnõud on vaja, milleks kaasamist korraldatakse, millised on ootused kaasatavatelt vabaühendustelt saadava tagasiside suhtes ning kuidas toimub otsuse eelnõu edasine menetlemine.
Muuhulgas

- nimetab linnaasutus vabaühendused, keda on osalema kutsunud;
- märgib need küsimused, mille kohta ootab avalikkuse seisukohti;
- nimetab vabaühenduste tagasiside andmise viisid ja tähtaja;- kirjeldab otsuse eelnõu edasist menetlust ja vabaühendustega koostööd.

6.4 Teabekanalite valikul tuleb linnaasutusel arvestada vabaühenduse võimalusi konsulteerimisele saadetud dokumendile juurdepääsuks.

6.5 Tähtaegade seadmisel tasub linnaasutusel arvestada mõistliku ajaga, mis võib vabaühendustel kuluda avalikult konsulteerimisel oleva otsuse eelnõu kooskõlastamiseks. Tavapäraselt (vastavalt valitsuse kaasamise heale tavale) on see vähemalt 3 nädalat.

7. Koostöö tulemustest teavitamine

7.1 Linnaasutus annab kaasatud vabaühendustele konsulteerimise käigus kas eposti või kohtumise kaudu tagasisidet nende esitatud ettepanekute osas. Vabaühendused jagavad tagasisidet oma liikmetele ja sihtrühmadele.

7.2 Linnaasutus teavitab otsustajat kaasatud vabaühendustega koostöö tulemustest, koondades konsulteerimise tulemused (osalenud

vabaühendused, esitatud ettepanekud ja märkused, selgitused ettepanekute või märkustega arvestamise või mitteamvestamise kohta). Linnaasutus saadab koondülevaate koostöö tulemustest ka kaasatud vabaühendustele ning avalikustab koondülevaate oma kodulehel.

8. Koostöö hindamine

8.1 Otsuste eelnõude avaliku konsulteerimise lõppemisel analüüsib linnaasutus kaasamise tulemuslikkust, sealhulgas eesmärgi saavutamist, kasutatud meetodite asjakohasust, vabaühenduste osalemist konsulteerimisel, teavitamise ja tagasiside andmise toimimist ning vabaühenduste rahulolu koostööga. Selleks küsib linnaasutus kaasamise tulemuslikkuse kohta hinnangut ka konkreetsetes juhtumites kaasatud vabaühendustelt.

8.2 Kaasatud vabaühendused võivad ka ise kaasamise tulemuslikkust hinnata, lähtudes linnaasutuse kaasamiskavast (punktid 2.4 ja 2.5).

8.3 Hindamistulemustega arvestavad nii linnaasutus kui ka vabaühendus edaspidise koostöö kavandamisel ja korraldamisel.

8.4 Linnaasutus nimetab konkreetse vastutaja, kelle ülesandeks on käesoleva koostööleppe rakendamise analüüsimine, iga-aastase aruande koostamine ja avalikustamine.

9. Koostöö hea tava uuendamine

9.1 Koostöö hea tava võib ajas muutuda, mistõttu on oluline, et linnaasutused ja vabaühendused peavad perioodilisi arutelusid ning täiendavad või muudavad koostöö hea tava teksti vastastikusel kokkuleppel.

LISA. Mitteammendav loetelu otsustest, mida koostöö hea tava puudutab

1. arengukavad, sh linna arengukava uuendamine ja investeringukava koostamine iga-aastaselt
2. valdkondlikud strateegiad
3. üldplaneeringud
4. olulise mõjuga detailplaneeringud
5. avaliku ruumi ehitusprojektid ja infrastruktuuri investeringu-otsused
6. olulise mõjuga liikluskorralduslikud plaanid
7. avaliku maa-ala või avalikuks ruumiks sobiva maa asjaõigustehingud
8. vabaühenduste rahastamise tingimused ja kord
9. muude avalike taotlusvoorude eesmärkide seadmine

Toetame „Koostöö hea tava“ kehtestamist Tallinna Linnavolikogu poolt:
allkirjastatud 19.02.2014 „Koostöö hea tava“ allkirjastamisüritusel

MTÜ Kakumäe Selts
Tallinna linna noortevolikogu
MTÜ Kadrioru Selts
MTÜ Pirita Selts
Meie Tallinn
Juhkentali Selts
IRLi Tallinna Linnavolikogu fraktsioon

MTÜ Möldre Tee Selts
MTÜ Mähe Selts
MTÜ Noored Sotsiaaldemokraadid
Erakond Eestimaa Rohelised
Nõmme Seltside Koostöökoda (20 seltsi)
MTÜ Ühendus Loov Nõmme
MTÜ Liiva Külaselts
MTÜ Luite Selts
Valimisliit Vaba Tallinna Kodanik
Eesti Karskusliit
Põhja-Tallinna halduskogu
Nõmme halduskogu
Nõmme Heakorra Selts
MTÜ Kontakt
Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Kesklinna halduskogu
Telliskivi Selts
SA Tallinna Kultuurikatel
Kassisaba Selts
MTÜ Nukufilmi Lastestudio
MTÜ Kunstipesa
MTÜ Eesti Ökokogukondade Ühendus
MTÜ Linnalabor